

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500.—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon 7-60.

Demisia Președintelui

Demisia dlui Iuliu Maniu, din calitatea de președinte al partidului național-tărănesc încorporată în trei scrisori indescifrabile, a stîrnit o enormă senzație, care prin neprevăzutul și senzaționalul ei a umplut conținutul ultimelor zile, stîrnind legitime îngrijorări și nedumeriri în rândurile înțelepților și bucurii puerile în rândurile nătarărilor. Prilej de portretizări inedite și fiu dantelate pe tema unor mobile sufletesti presupuse, cu adânci rădăcini în temperamentul aceleia care rezumă simbolic o provincie, conturată masiv de istoria ei milenară într-o individualitate organic crescută în împrejurările vieții sbuciumate de dincoace de munți. Sufletul ardelenesc s'a sedimentat încet sub crusta oerotoitoare a unor rezistențe etnice, care a garantat veacuri de-arîndul specificul unei rase robuste, menită să înfrunte urgia asupritorilor, cari prin metode savante au căutat întotdeauna să exproprieze geniul unei rase creiată de natură, pentru a alimenta cu un prețios patrimoniu moral și biologic, marile patrimoniu al umanității.

O decantare migăloasă, împlinită prin vicisitudinile unei istorii vitrege, a conștruit o tradiție spirituală plină de generozitate și de trăirea pasionată a libertății.

Libertatea s'a fixat în conștiința ardelenescă nu numai ca un postulat etic, dar ca o lege a naturii a cărei violare izbește însăși forța creatoare de progres a genului uman și-a fericirii omului. Libertatea, cu toate corolarele ei a fost pârghia de rezistență a sufletului ardelenesc, față de metodele sălbatice de înstrăinare ale opresorilor, a fost centrul de polarizare al tuturor aspirațiilor legitime, ale acestor nobile provincii. Așa s'a fixat ideea libertății omului în societățile omenești și'n natură în epocal discurs al iluminatului de pe „Câmpia Libertății”, al ilustrului înaintas de sânge și de gând al dlui Iuliu Maniu. Numai așa se poate descifra în toată realitatea ei atitudinea enigmatică a președintelui și nu din tâlmăcirea tabuică a celor trei scrisori, care n'au avut alt scop decât de a traduce lapidar o conștiință frământată de demonul libertății încă-tusată prin siluiri samavolnice, de pumnul unei minorități firave a cărei singură legitimare la existență, a constituit-o întotdeauna privilegiul trecător al puterii politice ocupate prin uzurparea drepturilor sacrosancte ale majorității guvernate. Retragere strategică? Simplă manevră politică? Afisarea unei abilități cunoscute de toată lumea? Imprejurările prin care trece astăzi țara sunt prea grave, pentru ca Iuliu Maniu-omul,

să se piardă în socoteli mărunte de tarabă politică, pentru a utiliza mijloacele consacrate în tipicul bunului conducător de partid! Rezistența Ardealului, care de azi înainte se va retransa în cetatea lui fermecată, pentru acțiuni separatiste, care să-l scoată pe viitor din ritmul unității noastre etnice, prin distrămarea unității noastre sufletesti? Rezistența Ardealului, da, aceasta fiind linia lui de

D. IULIU MANIU.

conduită politică, însă pe un nou plan al istoriei, determinat la intersecția vremurilor de astăzi, de nevoia de transformare social-politică a României moderne, care va trebui să intre în ritmul societăților civilizate și democratice ale asfințitului. Interpreți nepriecpuți sau rîuvoitori au căutat să îmbrace în mister întâmplarea revelatoare, creind între fapta și gândul omului care domină astăzi evenimentele, un hiatus irrationalis, izolând acțiunea concretă de telurile ei îndepărtate, impregnând un gest categoric de protestare, cu sensurile unei conspirații sumbre determinată de conflicte trecătoare.

Entre permanentul concepțiilor sale și particularul motivelor determinante, s'a ridicat puntea de legătură. Ată vreme va dura acest proces enigmatic, se întreabă curiosi și doritorii de senzații? Aceasta-i chestia zilei! Aveni și noi dreptul la un răspuns, printre atâtea altele fanteziste care s'au dat până acum: atăta vreme, cât va dura minciuna politică în România, atăta vreme cât între orînduirea constituțională și relațiile social-politice din țara noastră nu se va stabili un acord perfect.

Dealtfel nu vedem nimic enigmatic în atitudinea dlui Iuliu Maniu. Dsa n'a tăcut niciodată. Fapta, cu puterea ei de convingere este carac-

teristica esențială a elocvenței sale. Viața se precizează și închiagă din câteva principii fundamentale care se impun conștiinței noastre cu putere elementară. Cineva rezumă liberalismul spencerian într'o singură și elementară frază: liberalismul său pornește din găsirea formulei unei libertăți a individului îngredită de libertatea semenilor săi, ceea-că înseamnă egalitate în libertate și deci egalitate în drepturi și datorii și numai în acest chip poate fi individul în sine un scop, iar statul un mijloc, necum o țintă. Atât. La această simplă formulă se reduce toată gândirea filozofic-sintetică și întreg sistemul sociologie-politic al marelui gânditor englez. Toate ideile și faptele sale nu sunt suficiente pentru a umple volumul acestei formule. În ce constă făcerea misterioasă a dlui Iuliu Maniu? În faptul că se sustrage elegant dela găleava de băleiu pe chestia marilor principii care i-au animat toată activitatea sa politică. Niciodată judecățile sale limpezi și obiective n'au fost atinse de trepidăția inutilă și lămuritoare a ulitei și-a cafenelei.

Tot sistemul de gândire politică, afirmat cu convingere nedesmintită de nici o împrejurare a vieții lui publice, l'a rezumat sumar în cuvintele: parlamentarism și democrație prin sincerul respect al libertăților cetățenești consfințite de constituție și apărute de legile țării și de puterea solidarității cetățenești desprinsă din constituția drepturilor și-a datorii grupului întreg; instrumental de realizare a idealurilor națiunii organizate în stat național unitar, este partidul politic. Prin ultima aventură, înscenată cu scop de încercare și experiență s'au violat aceste principii fundamentale ale vieții noastre de stat, reeditându-se metodele unui trecut apropiat, de tristă amintire. Atitudinea dlui Iuliu Maniu este consecința logică a întâmplărilor cunoscute de toată lumea: încălearea libertăților cetățenești în alegeri, escamotarea rezultatului scrutinului popular, suspendarea legilor prin decrete, desființarea scoalelor publice în bloc, creiarea de impozite noi menite a întări monopolul privat și-a opera o urcare artificială a prețurilor în folosul clierei exploatoare de ieri, frângerea principiului continuității operii de guvernare și alte fapte politice avuabile și inavuabile — care sdruncină siguranța și liniștea țării, au fost suficiente motive pentru a determina atitudinea dînză de protest care a stîrnit atăta senzație. S'a nesocotit sistemul, care formează osatura gândirii sale politice. Dealtfel libertățile cetățenești nu se cuerează fără luptă și sacrificii, mai

ales că la noi s'a încropit astăzi o clică de haidamaci ai ideii naționale și-ai patriotismului integral, un pumn de rasputini spirituali, care în mod conștient sau inconștient, urmăresc cu o perseverență diabolică realizarea unui proces de lentă îndobitocire colectivă. Pentru mentorii ritmului nou conștiința civică este un lux democratic periculos pentru afacerile lor diverse. Numai că democrația n'are alte hotare decât cele fixate de istorie și credem că arbitrii ei nu și-au mutat din întâmplare domiciliul la București. Maurassisti de pe malurile Dâmboviței, să nu se joace cu dictatura, căci jocul acesta periculos, ar putea lichida într'o bună zi toată podoaba „datinelor”, precipitând descompunerea bruscă a întregului regim social, economic și politic pe care îl apără cu atăta frenezie.

Democrație sau dincolo de granițele ei în necunoscut, acestea sunt alternativele puse de siluirea orânduirii politice existente. Sub imperiul acestor gânduri, credem noi, că președintele marelui partid democratic a luat impresionanta hotărâre. Dar, voința lui, va trebui să fie și în viitor expresia voinții grupului întreg, care înțelege astăzi mai mult ea oricând să-l urmeze cu toate riscurile și sacrificiile impuse de împrejurări pentru realizarea programului care ne-a încheiat într'un mînunchi indestructibil.

Tineretul „Chemărist” al Ardealului dorește cu tot avântul lui tineresc, ca Iuliu Maniu, președintele legitim al partidului național-tărănesc, să-și reia postul de comandă, asigurându-l de tot devotamentul lui și fiind hotărât a continua lupta pentru apărarea principiilor democratice, care stau la temelia orânduirii noastre sociale și statale. Cu intuiția tineretii elocutoare și generoase, noi am înțeles semnificația gestului conducătorului nostru firesc. Ieri și azi, dincolo și dincoace de munți, conflicte imaginare sau reale cu factori din lăuntru sau din afara partidului sunt continente trecătoare care se topeșe în creuzotul marilor principii de viață, din care se împletește armonios figura granitică a președintelui.

REDAȚIONALE

Din cauza anotimpului de vară „Chemarea” va apare numai de două ori pe lună.

Am luat această măsură pentru motivul că peste vară viața politică e îndeobște lipsită de inedit și senzațional, așa încât prin apariția gazetei la 1 și 15 a fiecărei luni vom putea — credem — înregistra și comenta cu aceeaș fidelitate evenimentele politice.

Legea pentru reforma bacalaureatului

N'am confundat niciodată valorile etice reale și ideea de justiție socială, categorii sociologice și deci perfect obiective, cu efuziunile mălăețe (de generozitate, caracteristice sentimentelor egoiste și primare crescute în răsadnița familiei).

Observațiunea directă a fenomenelor sociale, coroborată cu cercetarea istorică a dezvoltării societăților omenești; constatarea faptelor precis determinate în timp și spațiu, care privesc medii deosebite ca structură și tendințe, cu un cuvânt întreaga masă a fenomenelor sociale o supunem unei minuțioase, dar cei drept pasionate analize, întrucât nu avem de a face cu turme de berbeci. Acest procedeu metodologic, nu ne împiedică de a formula judecăți de valoare sau de a lua o atitudine etică plină de legitimă revoltă față de nedreptățile constatate și de a postula o orânduire mai ideală, mai apropiată de sentimentele noastre de dreptate socială. Atitudinea noastră însă, nu poate fi turburată nici un moment de vreo umbră de subiectivism maladiv, fiindcă constatările noastre și consecințele derivate dintr'însele ne apar ca adevărate legi naturale, impuse de nevoile organismelor sociale în permanentă prefacere.

Imi sugerează aceste gânduri ultimul eveniment legislativ, în care se concretizează fragmentar concepția culturală obscurantistă a actualului guvern. De aceia mi se pare necesar să schițez câteva observațiuni sumare asupra structurii păturii noastre suprapuse, în raport cu celelalte clase sociale și să fixez puțin fizionomia spirituală a intelectului român. Trebuie să mărturisesc dela început că chestia bacalaureatului este un simplu pretext dialectic, deoarece această instituție, utilitatea sau inutilitatea ei pedagogică și socială, trăn-căneala ridicolă parlamentară și extraparlamentară angajată în jurul ei, nu mă interesează câtuș de puțin. Problema bacalaureatului, este menținută în actualitatea vieții noastre culturale, sociale și politice, datorită faptului unui tradiționalism miop caracteristic guvernantului român. Nicăieri, ca în țara românească, datina nu face atâtea ravagii, măcinând sistematic orice elan creator, orice inițiativă sănătoasă, împiedicând procesul de revoluționare al societății noastre. Ca să fixăm mai bine această tristă realitate, trebuie să determinăm aspectul global al societății românești și structura socială a claselor sale componente.

Ideia datinei nu preocupă decât pătura suprapusă și nu vizează decât interesele ei economice și politice. Dacă urmărești atent istoria veacului al XIX-lea în principatele dunărene, constați cu amărăciune că clasa noastră conducătoare este complet lipsită de virtuți revoluționare. Te înduioșează ridicolul conspirațiilor și conspiratorilor de tarabă, „care modificau mereu orânduirea pe hârtie, dar nu schimbau nimic”, te simți jignit în demnitatea ta de fiu al unei rase a cărei elită intelectuală populează teatrul caragelian. Nici o figură aspră, care se încorporeze în ființa ei, impetuoșitatea înnoitoare de mare înfăptuitor.

Cu vremea, clasa conducătoare a început să se mai îngroașe cu elemente din pătura de jos sau de mijloc, care-și legitimau ascensiunea prin titlu de noblețe proaspătă al așa zisei intelectualități. Odată cu realizarea României Mari asistăm la adevărată avalanșă de surtucari deștepti, făcând coadă la porțile protipendadei indigene. Fenomenul acesta de lenevire și de ciocoizare a puiului de țaran, de meseriaș sau de negustor se datorește faptului că școala noastră publică odată cu întrebuițarea mijloacelor pedagogice de desanimalizare, are grije să lichelizeze pe micul dobitoc sortit la boierie. Procesul de intelectualizare, este însoțit astfel de un proces nefast de lichelizare. Intelectualul român, desprins din aspectul global al grupului întreg, este un exemplar tipic de lichea. Puturos, laș, răutăcios, sectar și neînțelegător al marilor probleme care frământă societatea, oportunist, lingusitor și „mare patriot, dacă interesele neamului o cer”. Aceasta e fizionomia lui sufletească însușită prin mimetism din moravurile ușoare ale păturii suprapuse la care se atașează cu entuziasm, în cazul când nu face parte dintr'înșă prin origine. Este vorba de marea majoritate a intelek-

tualilor, aceasta contând pentru cercetătorul problemelor noastre sociale, nu exemplarele rare care trăiesc la periferia societății sau când din întâmplare se angajează în luptă, se distramă în acțiunea inutilă a singularității lor dramatice. Alături de această pătură de conducători și profitori ai tuturor conjuncturilor economice și politice, favorabile sau nefavorabile, meniși să îndrume „națiunea” pe calea progresului, trăiește o majoritate zdrobitoare de țărani și muncitori, sănătoasă, promptă în indignarea ei și gata de orice jertfă, în stare prin structura ei sufletească și prin calitățile ei de rasă superioară să primească reformele cele mai avansate atunci când aceste reforme prin sinceritatea și valoarea lor pragmatică pot aduce o îmbunătățire a situației materiale, etice sau culturale a conunității întregii. Dar pumnul de conducători, năucit de interese mescedine de clică, irosește prin așa zisele lui reforme, acest prețios patrimoniu biologic. Luminarea democratică a masselor prin exproprierea culturii în folosul lor? Asta nu se poate. Este un pericol pentru ordinea existentă. Cetățeanul neluminat înghite mizeria cu toptanul, iar când măraie, te pui cu parul pe el și-l reduci la tăcere. Metoda aceasta de guvernare este veche, dar bună. De aceia toate eforturile oamenilor de bine și iubitori de neam trebuie să se îndrepte într-o singură direcție: împiedicarea prin toate mijloacele a îngroșării rândurilor proletariatului intelectual. De aci, problema vitală a poporului român constituie înființarea unei legislații școlare obscurantiste, în care să domine: taxe extraordinare și examene severe de intrare și de ieșire în școlile publice și dacă se poate (cum dracu să nu se poată!) cum propunea un publicist nu de mult, suspendarea învățământului pe o perioadă de 5-10 ani. Să vedeți atunci ce minunate contururi va lua ideea națională!

Bacalaureatul este unul din mijloacele bine verificate în arsenalul guvernanților noștri „progresiști” pentru împiedicarea majorității sărace de a intra în universitate sau în alte școli înalte ale statului. Este de prisos să cerem desființarea lui. Ceia cerem, este desființarea tuturor liceelor din România și înlocuirea lor cu școli superioare alcătuite pe baze pozitiviste.

Acestor școli noi, încadrate în ritmul vieții să li se dea o așa extensiune, încât să permită accesul națiunii întregi la ele. (Să se mențină un singur liceu în întreaga țară, pentru muzeul antichităților culturale). Cerem reforma întregului învățământ din România modernă, de jos până sus, la stearpa Alma mater, care și-a înțărcat de mult făța înțelepciunii și-a pasiunii cercetării adevărului. Lăsați dracului domnilor guvernanți toate bacalaureatele, licențele și capacitățile și pregătiți reforma unei școli pentru oamenii întregi, căci altfel vă pierdeți vremea de pomană cu bacalaureate, autonomii universitare și alte boliverve inutile.

Spuneți răspicat că reforma bacalaureatului (nu mă interesează, cum am mai spus nouăzile ce ni-le furnizați!) este un fragment dintr'o mare reformă a învățământului secundar, ba chiar general, pe care o proiectați. Dacă și celelalte fragmente care vor urma, vor semăna cu acesta, ați putea să lăsați baltă toată chestia. O societate nu se revoluționează cu jumătăți de măsuri și cu parfum arhaic de datină.

Nu e vorba, că în momentul, când generația noastră va fi pusă în situația D-Voastră, va face tabula rasa de trecut și va instaura noua orânduire impusă de comandamentele momentului istoric. P. T.

Tabu.

Există în țara asta un sistem de „tabu”-uri, care-ți paralizază orice mișcare liberă și-ți ucide în embrion orice gând fecund. Ne luăm noi sarcina de azi înainte de a sfărâma în fâdări galeria maimușoilor, bățăioși care infestază cu rituale gesturi imbecile atmosfera. Raporturi: Stat-societate, justiție-societate, biserică-stat-societate, armată-stat-societate etc. Despre raporturi și fiecare componentă în parte. Nu ne lipsește curajul.

„Frontiere Rothermere”

Celebrul Lord Rothermere, care cu toată ponderanța ce-o prezintă în presa britanică, n'a putut deveni celebru, decât prin protejarea cauzei maghiare, iar azi își dă atâta importanță, încât se crede chemat și îndreptățit, ca dela biroul său din Londra să designeze hotare noi pentru Europa orientală, refntregând în drepturile (?) vechi defuncta Ungarie a Sf. Ștefan.

Sunt unii oameni al căror scop și țintă în viață nu poate fi înțeleasă de nimeni și cari aleargă după glorie și celebritate într'o viteză nebună de maniaci. Se poate, că vestitul lord face parte din categoria acestora. Și'n ascensiunea lor avidă de mărire sunt capabili să comită cele mai nesocotite fapte și să facă cele mai criminale afirmații ce lovesc în simțul echității și'n sentimentele cele mai sincere ale unora, cari nu-s cătuși de puțin inoviați, că trăiesc și există în baza drepturilor naturale cu cari s'au născut.

Hotărât, că și Lordul Rothermere face parte din teapa categoriei de mai sus.

După concepția d-lui numai poporul maghiar are dreptul să stăpânească bazele de jos al Dunării și țara cuprinsă în catenele frumoșilor Carpați. Fără să cunoască cătuși de puțin stările de fapt etnice și adevăratele hărți demografice, ci bazat pe niște hărți și statistice false, servite de genialii excroci unguri, Lordul s'a apucat să croiască pe hârtie noi granițe în locul celor echitabile ale Trianonului. Bineînțeles, că „frontierele Rothermere”, vor rămâne veșnic numai pe hârtie și în fantezia bogată a „Don Quijotelui” dela „Daily Mail”.

Frontierele Rothermere sunt o utopie, care creiază iluzii nobilei maghiare, iar pretinderea în făptuirii lor prin amenințări, izvorul unui nou cataclism mondial. Prin ele ar însemna ca să redai peste 1.500.000 de Români Ungariei și alte 3 milioane de Ceho-Slovaci, Jugo-Slavi și Austrieci etc. Iată deci o imposibilitate și pe care statele Micii Înțelegeri, n'ar permite-o nici când. Restaurarea unui imperiu de 21.000.000 locuitori morți, nu se poate face, când dintre aceștia 14.000.500 de locuitori sunt de naționalitate străină și cu aspirații străine. Lordul Rothermere, care se vede că nici nu ține cont de principiul autodeterminării, ar vrea din pură simpatie pentru Ungaria, ca aceștia în număr de 9.000.000 și ceva, să li se dea stăpânirea la aproape 15.000.000 de străini. Strajnice principii de echitate, n'avem ce zice!

Dar atunci cum rămânem cu principiile unui W. Wilson sau Monroe, pe a căror baze de justiție internațională s'au clădit tratatele de pace ale războiului Mondial??

După concepțiile stupide ale Lordului Rothermere ar însemna, că în Europa de Est numai un singur popor are drept să-și dispue liber de soarta sa și acesta ar fi poporul maghiar.

Strajnic împărțitor de dreptate mai iești, stimatule domn (nu lord!) Rothermere!

Dar calculele și granițele lui Rothermere nu ne sperie cătuși de puțin: concepții puerile ca ale d-sale, nu vor putea prinde teren nici când.

Deocamdată efectele acestor pretenții năroade sunt următoarele:

Ziarele Lordului Rothermere în câteva milioane de exemplare prezintă lumii Ardealul un cuib veritabil de Unguri și locuit numai în minoritate de Români. Apoi în concluzie, că se cuvine să se redea Ungariei. Și în acest caz opinia publică mondială este îndusă în eroare, iar cetățenii americani ai unui New-Jersey tirmit telegrame de revizuire Ligei Națiunilor, în termeni.

„Mille de cetățeni din New-Jersey, cred că Ungariei i-s'au făcut mari nedreptăți cu prilejul împărțirii teritoriilor în baza tratatului de pace dela Trianon. Cu onoare vă roagă prin mine, ca prin revizuire să se extindă teritoriul Ungariei”. Iar guvernatorul statului, Larson, semnează respectuos, sperând, că se va face dreptate Ungariei.

O știre tendențioasă a mai apărut nu de mult în ziarul „American Weekly”. În ea se spune, că frumoasa catedrală română ortodoxă din Sibin era o biserică luată Ungariei de România ca „pradă de război”.

Cetitorii ignoranți, desigur, dau crezare acestor afirmații ticăloase și

falsuri nomaipomenite și bravii cetățeni americani, în spiritul lor de echitate, cer scandalizați revizuirea celor mai monstruoase tratate de pace pe cari le-a văzut vreodată istoria omenirii.

Acestea sunt numai două cazuri sporadice din cele zeci de mii de informații criminale, unde România e prezentată „ca o țară balcanică, lipsită de orice civilizație”. Iar noi ce facem?

Nici măcar nu ne stăchisim de-a încerca să contrabalansăm aceste acțiuni și atențate criminale ce ating grav prestigiul țării noastre.

Și la lansarea acestor infamii contribuie foarte mult și presa Lordului Rothermere.

Ori cât se pretinde Lordul Rothermere că studiat chestiunea Trianonului, constatăm, că dlui n'o cunoaște în adevărata ei stare, iar concluziile lui referitoare la „linia de demarcație”, nu se vor putea realiza deloc.

Singurul profit real ce dlui l-a obținut prin campania împotriva Trianonului, e acela de a-și fi săpat cu litere de aur numele său în istoria poporului maghiar. Istoria descendenților lui Atila și Arpad va avea în plus o figură proeminentă de neam străin și care le va aduce veșnic aminte de zădărnicia grandoarelor și mărețiilor apuse. Și mâine poimâne o statuie impozantă pe „Szabadság Tér” (Piata Libertății), va împodobi împrejurimile cu o figură de mumie, ce va reprezenta un prieten Lord din îndepărtata țară a Albionului. Asta va fi ea mâine. Iar azi, prietenia lui față de unguri a fost îndeajuns răsplătită. Primiri grandioase, statui, manifestații de simpatie, decorații, felicitări etc. (Zice-să apoi, că primit cadou și pe cea mai frumoasă unghioaică din anii trecuți: care i-a fost servită pe tavă hodorigitului Lord! Un așa cadou mai înțelegem și noi! Pentru asemenea cadouri mulți dintre muritorii sunt gata să comită și cele mai fioroase crime! În telegem!).

În semn de recunoștință pentru activitatea revizionistă Societatea micilor agricultori din Ungaria, i-au trimis lordului, o față de masă complect asortată: pe fiecare din bucațele trimise se găsește desenul și brodată harta „Ungariei Mari”. Sau un omagiu de servilism, care vrea să spună: „Si la masă aduți aminte, stăpâne, de dușmanii ungarilor de înfăptuirea Ungariei mari!

Și iată cum un popor, condus de o clasă zănatecă de nobili, a ajuns la picioarele unui om. Iar Lordul-i constient de calitatea sa. În telegrama de felicitări pentru manifestațiile dela 17 Maiu, scrie:

„Consider ca cea mai mare distincție(?) a rimei mele, că am putut fi purtătorul de curânt al unei chestiuni atât de drepte(?) și justificată, cum este aceea a nobilei națiuni maghiare”.

Chestiune atât de dreaptă?? Ca să vări 14 străini sub dominația a 7 maghiari, restaurând Ungaria Mare! Ne întrebăm, pe ce țărâmură îndepărtată s'a născut această nenorocită dreptate?? Sărman adevăr, lu ce batjocură ai ajuns!

Iată, deci, porecra bolnăricioasă a unei abilități de celebritate! Și doar atâtea-i practică și real într'un haos de iluzii.

Și Lordul și-a ajuns scopul.

PETRE PETRINCA.

Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor. Direcțiunea Clinicilor Univ. din Cluj No. 3241-1931

Publicațiune

Comisiunea de licitații de pe lângă Clinici, în ziua de 17 Iulie 1931 orele 9 dim. va ține în Cluj, Str. Mico 3 licitație publică, cu oferte închise și sigilate pentru executarea lucrărilor de repararea acoperișurilor Clinicilor.

Devizele cuprinzătoare ale lucrărilor precum și caetul de sarcini, se poate vedea în acelaș loc.

Cluj, la 25 Iunie 1931. Direcțiunea.

Cum s'a răsfârânt în opinia publică demisia d-lui Maniu

scrisorile președintelui partidului național-țărănesc către d-nii Ion Mihalache, Dr. Alexandru Valda-Voevod și Virgil Madgearu. — Declarațiile fruntașilor politici din celelalte partide asupra personalității d-lui Iuliu Maniu și consecințele retragerii sale din viața politică. — Întreg partidul național-țărănesc solidar în jurul d-lui Iuliu Maniu, pe care-l roagă să revină asupra demisiei

Respingerea demisiei de către Comitetul Executiv

Vestea retragerii dlui Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc din viața politică, a produs o legitimă senzație atât în țară cât și peste granițe. Nu mai partidul național-țărănesc ci întreaga țară ar încerca o grea și ireparabilă pierdere prin definitivarea hotărârii luate de șeful celui mai puternic instrument politic de guvernare din România. Ziarul „Chemarea” prin care se tâlmăște tinerețea Ardealului, nu poate să nu

înregistreze fidel tot cece s'a petrecut mai important în această istorică săptămână în legătură cu demisia marelui luptător și incomparabilului bărbat de stat d. Iuliu Maniu.

Vom reproduce mai întâi — ca documente istorice — scrisorile adresate de către șeful partidului național-țărănesc dlor Ion Mihalache, Valda-Voevod și Virgil Madgearu, prin cari își anunțase retragerea din viața politică.

Scrisoarea către d. Ion Mihalache.

București, 22 Iunie 1931.

Scumpe domnule Mihalache,

Am avut onoarea să comunic Biroului partidului în ședințele sale din 20 și 22 Iunie, că m'am decis a mă retrage din viața politică și în consecință mi-am prezentat demisia mea din președinția partidului național-țărănesc și din președinția secției din Ardeal și Banat a partidului nostru.

Am rămas adânc mișcat de demersurile stăruitoare ale Dv. și ale tuturor colegilor cari compun Biroul partidului, de a renunța la această decizie. Regret însă că ele n'au putut înlătura hotărârea mea luată după o delungată și matură chibzuință.

Intențiunea mea de a mă retrage din viața politică activă, atât la scurtă vreme după întoarcerea mea din străinătate v'am împărtășit-o la timpul său, intervenind însă alegerile pentru alecătuiră Corpurilor legislative, am socotit, că este de datoria mea de a nu părăsi locul într'un moment de luptă grea și hotărâtoare pentru afirmarea din nou a puterii și utilității partidului nostru și a legăturilor sale indistructibile cu opinia publică a țării. Alegerile fiind terminate eu o viguroasă afirmare a partidului nostru, nimic nu mai poate împiedeca ducerea la îndeplinire a hotărârii mele.

Este pentru mine o deosebită satisfacție de a putea constata, căre Dv., conducerea partidului nostru pe de o parte și între mine pe de altă parte, nu există nici o deosebire de vederi în ce privește scopurile pe care le urmărim și mijloacele și tactica pe care trebuie să le întrebuintăm pentru atingerea lor. Conlucrarea noastră armonioasă și de nimic turburată, realizată pentru binele țării va fi pentru mine cea mai scumpă amintire; vă voi păstra pentru ea o nestearsă grațitudine.

Rămân de sine înțeles neclintit membru credincios al partidului care m'am născut și de care, în afară de aproape patru decenii de muncă, leagă glasul sângelui meu și o veche tradiție.

Am avut înalta cinste de a fi ales deputat în județele Alba și Cluj, voiu opta pentru județul Alba. Demisiunea mea din Camera deputaților este alăturată și vă rog să binevoiți a o prezenta biroului Adunării în momentul pe care-l veți socoti potrivit, pentru ca falnicul județ al Albei să rămână fără reprezentant în Parlament.

Vă încredințez Dv. îndeplinirea atribuțiilor prezidențiale și Vă rog să binevoiți a convoca fără amânare Congresul executiv al partidului nostru a alege pe noul său președinte.

Vă rog scumpe domnule Mihalache să primiți și personal expresiunea celor mai afectuoase sentimente și a celor mai sincere mulțumiri pentru concursul nesfârșit de prețios și totdeauna sincer și loial pe care mi l'ati dat totdeauna pentru îndeplinirea grelei misiuni cu care m'a onorat conducerea.

Vă rog totdeauna să înfățișați tuturor colegilor din conducerea partidului sentimentele mele de nestearsă grațitudine și de afectuoasă amintire pentru luptele grele dar neuite și încoronate de succes, duse în serviciul țării și al Tronului.

(ss.) IULIU MANIU.

Scrisoarea către d. Dr. Alexandru Valda-Voevod.

București, 22 Iunie 1931.

Scumpe amice,

Hotărându-mă, precum te-am prevenit, că mă retrag din viața politică activă, am adresat dlui Mihalache scrisoarea alăturată.

Având hotărârea mea drept consecință și demisia mea din președinția secției din Ardeal și Banat al partidului național-țărănesc, prin aceasta te rog să binevoiești a convoca în mod statutar comitetul executiv al secției Ardeal și Banat al partidului nostru, pentru a-și alege președintele și să binevoiești a îngriji și până atunci afacerile curente ale președinției secției.

Te rog scumpe amice, să primești cele mai sincere mulțumiri pentru ajutorul hotărâtor ce mi l'ai dat întotdeauna, pentru a putea împlini datoriile mele și pentru sentimentele de prietenie pe cari mi le-ai dovedit întotdeauna dela începuturile activității noastre politice comune, fără întrerupere aproape patru decenii.

Cu frățeste salutări

IULIU MANIU.

Scrisoarea către d. Virgil Madgearu.

București, 22 Iunie 1931.

Scumpe domnule Madgearu,

Drept urmare a hotărârii mele de a mă retrage din viața politică am adresat dlui Ion Mihalache, primului vice-președinte al partidului nostru, scrisoarea alăturată în copie. Vă rog să binevoiți a ordona publicarea ei în „Dreptatea” și a o comunica celorlalte ziare din Capitală.

Arhiva și dosarele partidului să găsesc la Dv. în afară de câteva scrisori mai recente pe cari voi avea plăcere a vi-le preda. Afacerile financiare ale partidului nu au fost în atribuția mea, în consecință nu am administrat și nici nu am îngrijit niciodată fondurile și cheltuielile partidului.

Mă folosesc de această ocazie ca să vă arăt, scumpe dle Madgearu, toată recunoștința și toată grațitudinea mea pentru munca prodigioasă ce ați dezvoltat pentru organizarea partidului național-țărănesc și pentru realizarea fuziunii la vremea sa a celor două ramuri contopite acum într'un singur și nedespărțit trup al partidului nostru. Atât în calitate de secretar general, cât și ca ministru la atâtea departamente importante, ați fost un conducător și un slujitor cu o extraordinară pregătire, cinstit și devotat al ideilor de organizare și regenerare a vieții noastre de stat, pentru care vă rog să primiți cele mai sincere mulțumiri și cele mai afectuoase salutări.

(ss) IULIU MANIU.

După cum se știe demisia dlui Iuliu Maniu a provocat cele mai aprinse comentarii în rândul celorlalte partide politice. Fruntașii acestor partide s'au grăbit să-și tâlmăciască deasupra ori căror considerații de partid, stima pe care o au față de personalitatea politică a dlui Iuliu Maniu, manifestându-și convingerea că prezența sa este mai necesară ca ori când pentru o sănătoasă și democratică îndrumare a vieții publice.

D. dr. LUPU socoate că demisiunea dlui Iuliu Maniu comportă o importanță atât de mare și consecințe atât de grave, încât socoate exclus ca ea să devină un fapt împlinit. „Dacă d. Maniu persistă în hotărârea dsale, atunci având în vedere că ceva mai înainte și d. Valda s'a izolat, ne aflăm

în fața unor fenomene politice de o extremă gravitate. Prestigiul acestor doi oameni politici înseamnă întreg Ardealul și acest prestigiu este indispensabil pentru evoluția vieții democratice în România și pentru luptele pe cari ea trebuie să le mai ducă.

România nu poate să se dispenseze de personalitatea în plină putere a dlui Iuliu Maniu, de conștiința lui de mare bărbat de stat și de patriotismul lui. O spun aceasta eu care sunt adversarul lui politic. Nu poate să se retragă din viața publică cel mai neînfriecat luptător al Ardealului.”

D. GHEORGHE BRĂTIANU declară în ziarul „Mișcarea” că actul dlui Iuliu Maniu este de o importanță covârșitoare și el poate să aibă repercusiuni nebănuite pentru viața politică a țării noastre. Crede că d. Maniu trebuie să revină asupra hotărârii dsale, deoarece țara nu se poate dispensa de serviciile pe care i le mai poate aduce.

D. STERE în actualele împrejurări nu își poate imagina dezvoltarea politică a României fără figura marcantă a dlui Iuliu Maniu. Este de credința că partidului îi va reuși ca să obțină dela d. Maniu o schimbare a atitudinii sale. Repetă încă odată că Ardealul nu se poate conduce fără ardeleni și nici Basarabia fără basarabeni. Acei cari se împotrivesc acestui adevăr politic fundamental, vor trebui să se convingă mai repede sau mai târziu că au greșit.

În același sens s'au exprimat aproape toți bărbații politici de marcă, în afară de se înțelege de ceata acelor cari văd în retragerea d-lui Iuliu Maniu un bun prilej de a ajunge mai repede la satisfacerea ambițiilor proprii. Printre aceștia sunt sperțarii cari vorbesc prin coloanele „Ordinei”, „Universului” și a celorlalte oficine oligarhice.

Organizațiile partidului național-țărănesc, care reprezintă în mod covârșitor însăși dorința populară au refuzat din primul moment să accepte demisia d-lui Iuliu Maniu. Imediat ce vestea a ajuns la cunoștință s'a pornit în mod spontan un curent puternic concretizat în nenumăratele telegrame și moțiuni prin cari poporul din Ardeal și din toată țara își exprima dorința fierbinte ca d. Iuliu Maniu să revină asupra demisiei.

Nu putem reproduce toate aceste moțiuni și telegrame cari constituie o impresionantă dovadă de solidarizare și dragoste față de președintele partidului național-țărănesc ci vom reproduce — ca document istoric — doar moțiunea votată în ședința extraordinară ținută de către organizația „Chemării” și a partidului național-țărănesc din județul Cluj.

Iată această Moțiune.

Organizațiile partidului național-țărănesc din Cluj, întrunindu-se azi în 24 Iunie la orele 6 p. m. în ședință extraordinară, și luând în discuție situația creată prin hotărârea dlui Iuliu Maniu de a demisiona din președinția partidului național-țărănesc și de a se retrage din viața politică activă, au votat cu unanimitate următoarea

Moțiune

Nu se pot împăca cu gândul și cred că în fața situației create de un conglomerat de oameni fără crez și suprafață politică, cari discută în contradicție cu principiile constituționale și parlamentare până și dreptul de existență al partidelor politice, nici partidul național-țărănesc, nici poporul român nu se pot lipsi de luminile netăgăduite, de însușirile excelente de organizator și de calitățile de mare bărbat de stat, precum și de patriotismul integral al dlui Iuliu Maniu.

Îngrijorate de repercusiunile grave ce în mod fatal vor urma din lăuntru și din afară a țării, după retragerea din viața politică activă a dlui

(Urmare pe pagina 4-a.)

Cum s'a răsfirânt? In opinia publică demisia d-lui Maniu

(Continuare din pag. 3-a)

Iuliu Maniu, speră și sunt convinse că d. Iuliu Maniu va ceda insistențelor unanime și va reveni asupra hotărârii luate.

Trimit salutul lor călduros președintelui partidului național-țărănesc, și-l asigură de solidaritatea lor neclintită, pentru acțiunile viitoare pe care d. Iuliu Maniu le va crede necesare, și în același timp să exprime conducerii partidului național-țărănesc, aceeași solidaritate pentru îndeplinirea misiunii decisive, pe care acest partid o are de îndeplinit în viața politică a României întregite.

Comitetul Executiv respinge în unanimitate demisia dlui Iuliu Maniu.

Cele de mai sus la care trebuie adăugate bogatele comentarii ale presei din toate partidele, cât și a presei minoritare și externe sunt destule elemente spre a înțelege atmosfera creiată în jurul demisiei d-lui Iuliu Maniu.

In 26 Iunie Comitetul executiv al partidului național-țărănesc întrunindu-se la București se face interpretul acestei dorinți obștești și respinge în unanimitate demisia

dlui Iuliu Maniu, invitându-l să-și revină rolul de președinte avut în conducerea partidului. Partidul național-țărănesc solidar fără excepție în jurul iubitului său președinte a făcut zid de granit în jurul său, depunându-și toată încrederea în virtuțile de mare luptător pentru binele obștei — de mare animator și îndrumător al neamului său cum s'a dovedit în toate clipele vieții sale Iuliu Maniu.

Comitetul executiv a votat următoarea

M o ț i u n e :

Comitetul Central executiv întrunit în ziua de 26 Iunie la Clubul Central;

Examinând scrisorile adresate de d. Iuliu Maniu d-lor Mihalache, Vaida-Voevod și Madgearu, prin care declară că demisionează din calitatea sa de președinte al partidului și este hotărât a se retrage din viața politică activă, constată că între d. Iuliu Maniu și organele de conducere ale partidului a fost întotdeauna și este un deplin acord în ce privește scopurile, metodele și tactica partidului după cum reiese și din textul scrisorilor Domniei Sale.

Comitetul Central executiv, în unanimitate respinge demisia președintelui său, către care se îndreaptă dragostea adâncă și încrederea neclintită a întregului partid și-l reamă în fruntea partidului.

Convinsi că prezența dlui Maniu la conducerea partidului național-țărănesc și în viața politică activă a țării e indispensabilă, nu numai partidului dar în primul rând țării. Comitetul Central executiv își afirmă credința nestrămutată că președintele partidului se va întoarce la postul său de luptă și răspundere.

S Ă P T Ă M Ă N A .

Parlamentul s'a constituit. Toate posturile din conducere au fost atribuite. De notat un fapt. Ardelenii, cași ceilalți frați din celelalte provincii alipite, au fost sistematic înlăturati dela toate demnitățile parlamentare.

Era de conceput una ca asta la 13 ani dela unire?

Dar de ce să ne mirăm. D. Iorga ne-a obișnuit cu toate imposibilitățile din lume.

In schimb Ardealul are un reprezentant autentic în Consiliul Băncii de Agricultură.

Nu vă bucurați, iubii cititori, prea de vreme. Acesta răspunde la numele de Friș Konnerth, adică e sas. După Rudolf Brandtsch ieri, astăzi Friș Konnerth și desigur mâine, Hans Otto Roth.

Așa înțelege istoricul Iorga, politica. La 13 ani dela unire, Ardealul să fie reprezentat prin sași, iar nu prin români.

Ca să nu lase fără nici o mulțumire pe ceilalți minoritari, ungurii, d. Iorga le-a promis o universitate ungurească. Aceasta se întâmplă în timp ce guvernul anunță că va desfința 200 de școli românești și cu începere dela toamnă, va reduce bursele studenților români.

Bine te porți domnule Iorga! Și te mai revolti că guvernul dumitale este botezat „guvernul țicnelii naționale“?

Guvernul s'a îngrijit însă și de români. Un exemplu. Citim într'un ziar amic guvernului, că s'a lăsat liber exportul de lână până la 15 Iulie.

Asta înseamnă că ciobanii noștri din Ardeal nu vor vinde nici un sac de lână, pentru că este imposibil ca până la această dată să poată să adune cantități de lână suficientă pentru export, să se informeze asupra prețului din streinătate și în plus să găsească și cumpărători. In schimb, vor profita, din plin, speculanții din Bu-

curești și aiurea, pentru care desigur se va fi luat această măsură.

Iar ai călcat cu stângul, domnule guvern. Mai bine o lăsați dracului de lână, că prea o făcuși... de oaie.

In acest gen de afaceri, „ritmul nou“ este de altfel foarte activ. Recent, aflăm că secretarul general al ministerului de industrie și comerț, d. Florin Zaharia, ar fi cedat din avere Statului, 2000 hectare de teren, societății „Sonametan“, unde era președintele consiliului de administrație.

Nu știm cum o fi calificând d. Iorga această operațiune. Lumea cinstită îi spune hoție. D. Manoilescu ce face la minister? Păzește porcii? Noi credem că ar trebui să păzească avutul Statului.

Deasupra acestei mocirle a răsărit însă o stea. Un semn al timpurilor. O îndrumare pentru viitor. O călăuză care să ne scoată din bezna prezentului. Este demisia domnului Iuliu Maniu din prezidenția partidului național-țărănesc. Omul care a suferit cel mai mult în țara aceasta, dar care a cunoscut și cele mai mari satisfacții, în viață, s'a retras la Bădăcini, departe de valul de necinste, incapacitate și pierzanie ce colcăie astăzi năvalnic, departe de uneltirile și intrigile oamenilor cari duc țara la prăpastie și pe noi, locuitorii români ai acestei țări, la sapă de lemn.

Să ne îndreptăm privirea, să ne îndreptăm mințile și inima, către steaua dela Bădăcini, pentru că numai de acolo mai poate veni salvarea noastră, a Neamului și a Țării noastre scumpe!

G. I. P.

REDACTOR RESPONSABIL:
BAZIL GRUIA

Sentința Curții de Ape în procesul Chemarea (Bazil Gruia)-Averescu

CLUJ. — Se știe că Miercuri 24 c. s'a reluat la Curtea de Apel din localitate procesul intentat de mareșalul Averescu împotriva dlui Bazil Gruia redactor responsabil al „Chemării“.

Curtea a amânat pronunțarea sentinței pe 26 Iunie când a adus următoarea hotărâre: a menținut în fond sentința Tribunalului însă fără aplicarea Novelei penale, deci fără suspendarea executării pedepsei.

Pentru acei cari au asistat la desbaterea apelului Miercuri 24 Iunie, sentința Curții de Apel nu surprinde prin nimic.

Ziarele, atât cele din capitală cât și cele din provincie și mai ales ziarele minoritare au comentat pe larg cele întâmplate acuzatului la desbaterea din 24 Iunie.

D. președinte Rădulescu a făcut acuzatului unele observații muștrându-l că e lipsit de deferență față de Curte — pentru că întârziase cu o oră dela desbatere.

Când d. Bazil Gruia vroise să-și justifice întârzierea invocând faptul fusese citat la ora 9 (nouă) nu la 8 ca Curtea începuse desbaterea, d. președinte Rădulescu n'a vroit nici cel puțin să asculte exculparea acuzatului de vina de a fi întârziat.

De reținut e că acuzatul avea dreptul să nu se prezinte de loc în instanță deoarece conform procedurii prezente acuzatului nu era nici necesară și obligatorie, după cum dovedește însă faptul că On. Curte începuse desbaterea în lipsa acuzatului.

Dar cel mai important element de reținut e că d. președinte Rădulescu a dat voie acuzatului Bazil Gruia să vorbească în apărare, când știut este acuzatul are acest drept garantat ternic de legea penală.

Sentința Curții de Apel a produs o re senzație în cercurile politice. Apărătorii dlui Bazil Gruia au atacat sentința cu recurs în Casație.

—OXO—

Un ziar din capitală care are în mod exclusiv năravul iubirii de țară și tron și care nu pierde niciodată ocazia de a scărmana Ardealul pe chestia patriotică închisă sau deschisă, socotind cu plaivasul numărul voturilor și mandatelor obținute de comuniști în Ardeal la ultimele alegeri trage concluzia, că vechiul regat reprezintă adevărata forță a românismului, bastion de rezistență etnică a neamului nostru. Că vechiul regat o fi sau nu bastion de rezistență al românismului integral, este o chestiune care se poate discuta, dar un lucru este cert: Ardealul este bastionul de rezistență al democrației românești.

Apel către abonați.

Greutățile financiare prin care trecem ne constrâng a face un nou și călduros apel către toți abonații și prietenii ziarului nostru, spre a ne veni în ajutor prin achitarea la timp a abonamentului.

Nu suntem ziar comercializat, „Chemarea“ este o tribună liberă unde se spovedește generos generația tânără a Ardealului, care astăzi mai mult ca oricând are nevoie de trâmbețe prin care să-și strige durerile și aspirațiile.

Ziarul „Chemarea“ înseamnă plămâni prin cari respiră tinerețea Ardealului și prin care se talmăcește cu elan și curaj evanghelia nouă a României Noi, pe cari o dorim mai puternică și mai fericită decât astăzi.

Nu precupețiți acea derizorie sumă de 200 lei cât costă ziarul „Chemarea“ pe un an întreg și gândiți-vă că prin împlinirea acestei modeste datorii salvați existența unui ziar, care astăzi este mai necesar ca oricând.

Cine ne înțelege, suntem siguri că va răspunde fără întârziere apelului nostru venindu-ne în ajutor.

Durere, am constatat că s'a găsit chiar unii membrii ai partidului nostru și ai „Chemării“ cari au refuzat plata abonamentului.

Acestor partizani politici permitem să le atragem în minte cel mai respectuos atenția că nu e frumos gestul l'au făcut și că dacă nu-și vor împlini datoria la timp, vom siliți deocamdată să le publicăm numele în ziar spre a-i aduce la cunoștința publică, iar după aceea să-i dăm pe mâna avocatului ziarului.

Am regreta foarte mult dacă va trebui să aplicăm aceste procedee și de aceea facem apel ultim și fierbinte apel către toți abonații noștri, să-și achite întârziat abonamentul.

Administrația.

* Costume de baie, bonete, pafoți, cordoane, cele mai bune eau de cologne, săpunuri și perii de dinți pot afla la parfumeria D'OR Cluj, Piața Unirii 6.

VINURI

Fetița virgină și Rizling din Teaca a sosit la Hotel și restaurant cu grădina de vară

„COROANA“ CALEA VICTORIEI

Lăutar cântăreț cântă zilnic cu orchestra sa Ludovig Virag.

6-1